

תעודה

צור תעודה חתום תוך בלמדי
(ישעיה ח : טז)

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למדעי הרוח
בית הספר למדעי היהדות ע"ש חיים רוזנברג

חברי מערכת הסדרה:

אהרן דותן
מרדכי עקיבא פרידמן
יעקב שביט
עוזי שביט

יאירה אמית
יוסף בן שלמה
רם גופנא

תעודה

קובץ מחקרים של ביה"ס למדעי היהדות
ע"ש חיים רוזנברג

ח

מחקרים ביצירתו של אברהם אבן עזרא

עורך

ישראל לויזן

עורכת משנה

מאשה יצחקי

אוניברסיטת תל-אביב • תשנ"ב

תעודה

קובץ מחקרים של בית הספר למדעי היהדות ע"ש חיים רוזנברג

—	חקרי גניזת קהיר, תש"ם – 1980	ספר ראשון
—	עיונים במקרא, תשמ"ב – 1982	ספר שני
—	מחקרים בספרות התלמוד, בלשון חז"ל ובפרשנות המקרא, תשמ"ג – 1983	ספר שלישי
—	מחקרים במדעי היהדות, תשמ"ו – 1986	ספר רביעי
—	מחקרים בספרות עברית, תשמ"ו – 1986	ספר חמישי
—	מחקרים בלשון עברית וערבית, תשמ"ח – 1988	ספר ששי
—	מחקרים במדעי היהדות, תשנ"א – 1991	ספר שביעי
—	מחקרים ביצירתו של אברהם אבן עזרא, תשנ"ב – 1992	ספר שמיני
		בדפוס ובהכנה
—	מחקרים במדעי היהדות	ספר תשיעי
—	מחקרים בערבית-יהודית מימי הביניים	ספר עשירי
—	התפוצה היהודית בתקופה ההלניסטית-רומית	ספר אחד עשר
—	מחקרים במדרשי האגדה	ספר שנים עשר
—	מחקרים בלשון העברית	ספר שלושה עשר

©

כל הזכויות שמורות
לאוניברסיטת תל אביב

סודר ונדפס בדפוס 'גרף-חן' בע"מ, ירושלים

תוכן העניינים

מאשה יצחקי:

1 מגמות דידיקטיות בשירת החול של אברהם אבן עזרא

יוספה רחמן:

29 מעילו הקרוע של אבן עזרא ובגדי החמודות אשר ליעקב

ישראל לוי:

41 "האחזי בסולם חכמה" — השפעת תורת הנפש הניאואפלטונית על שירת אברהם אבן עזרא

מיכל שרף:

87 עיון בגרסה המורחבת של התוכחה "בן אדמה" לראב"ע

אוריאל סימון:

111 לשונו החרیפה והשנונה של הראב"ע — גינוי אמיתי או דרך ויכוח ספרדית?

גרשון ברין:

121 שאלת חיבור ועריכה במקרא בפירושו של ראב"ע

אהרן מונדשיין:

137 ליחסו של ראב"ע אל השימוש הפרשני במידת הגימטריה

יצחק אבישור:

163 סיפורי-עם חדשים על ר' אברהם אבן עזרא (ובנו) ממצרים ומעיראק

193	משה אורפלי: ראב"ע והפולמוס היהודי נוצרי
207	יוספה רחמן: ביקורת על ספרו של אוריאל סימון "שני פירושי ר' אברהם אבן עזרא לתרי-עשר"
VII	תקצירים באנגלית

הקדמה

בית הספר למדעי היהדות על שם חיים רוזנברג מגיש בזה את הספר השמיני בסדרת 'תעודה'. הכרך שלפנינו מוקדש כולו לחייו ויצירתו של אברהם אבן עזרא בשירה, בפרשנות המקרא, בפילוסופיה, בבלשנות ושאר תחומים שעסק בהם. התכוונו לציין בהוצאת הספר תשע מאות שנה להולדתו של החכם הספרדי המופלא, שלפי אחת ההשערות נולד בשנת 1089 לספה"נ. מסיבות שונות התאחזה הופעת הכרך הזה עד עתה. חובה נעימה לנו להודות לפרופ' יונה דויד, לד"ר זיוה שמיר ולמזכיר ביה"ס למדעי היהדות מר גדעון שפיגל על העזרה שהגישו לנו, איש איש בתחומו ובדרכו.

המערכת

תל-אביב, ניסן תשנ"ב

הדף, שתצלומו ניתן על עטיפת ספר זה, קטע גניזה שבספריית אוניברסיטת תל אביב, הוא העמוד הראשון של 'אשא משלי', ספר הפולמוס של רב סעדיה גאון.

וְזֹאת הַבְּרִיָּה / כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר חִיָּה / הָיָה
הוֹלֵךְ וּמִסָּבֵב הָעוֹלָם [...] / וְלֹא הָיָה עִמּוֹ
כְּסֵף וְלֹא אֲדוּמִים / כִּי זִלְזָלָם כָּל הַיָּמִים /
כִּי אִם בְּגֵדוֹ אֲשֶׁר יָחַם בּוֹ / וְתַרְמִילוֹ אֲשֶׁר
בּוֹ אֶצְטְרוּלָבוֹ / וְאַבִּיר לֵב רוּחַ בְּקִרְבוֹ.

(ר' יוסף שלמה דלמדיגו מקאנדיה על הראב"ע
"מכתב אחוז")